

Arkivnr: 2019/56-13
Saksbehandlar: Sturla Binder

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for kultur, idrett og regional utvikling		30.09.2019

Høyrings svar – forslag til endringar i riksarkivarens forskrift**Samandrag**

Riksarkivaren har på høyring forskrift om endring i forskrift 19. desember 2017 nr. 2286 om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver (riksarkivarens forskrift). Høyringa gjeld mindre endringar. Nokre stader er det snakk om justeringar av ordlyd for å tydeleggjere budskapet, og andre stader er gamle definisjonar tatt inn igjen i regelverket.

Fylkesrådmannen ser det som positivt at Arkivverket har ambisjonar om å tydeleggjere budskapet i ordlyden i delar av forskrifta. Samtidig er ikkje alle problemstillingane og dei faktiske endringane som er foreslått, kjent for fylkeskommunal sektor. Forslaga ser for ein stor del ut til å ha utgangspunkt i problemstillingar i statleg sektor, utan at dei er diskutert opp mot eventuelle konsekvensar for kommunane.

Høyrings svaret er utarbeidd i dialog med Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane.

Økonomi: Arkivverket har to alternative forslag til endring i dagens § 8-6 i forskrifta: Det eine er å innføre eit unntak som opnar for å godkjenne søknadar om destruksjon av papirarkiv som er konvertert og digitalisert før 6 månadar har gått, så lenge den konverterte versjonen er godkjent av eit arkivdepot. Det andre er å endre forskrifta slik at arkivskaparen destruere papirversjonen så snart det kan dokumentarast at kvalitetssikringa oppfyller krava i § 8-4 og arkivdepot har godkjent denne dokumentasjonen. Arkivverket anslår at om halvparten søker unntak frå regelen vil ein spare 15 millionar i statleg forvaltning. Men det vil også innebere auka arbeidsmengde på arkivdepot i form av sakshandsaming av dispensasjonssøknader. I det andre alternativet har Arkivverket lagt til grunn at med redusert lagringsperiode vil ein spare 37,5 millionar.

Klima: Innhaldet i saka har ikkje konsekvensar for klima.

Folkehelse: Ikkje relevant

Regional planstrategi: Ikkje relevant

Forslag til vedtak

Utval for Kultur, idrett og regional utvikling støttar fylkesrådmannen si innstilling slik:

Til § 1-1. Fylkesrådmannen meiner at omgrepet «kassasjonsregler» dekker behovet for regulering av saksområdet, og støttar endringsforslaget.

Fylkesrådmannen støtter oppheving av kapittel 9 om mikrofilm, og at «mikrofilm» blir føyd til i opplistinga av ulike medietyper i kapittel 2 (§ 2-6) om «Arkivlokaler og oppbevaring av arkiv», og i kapittel 6 om «Avlevering og overføring til arkivdepot».

Fylkesrådmannen ser behovet for unntaksbestemmelsen i § 5-3. Utvikling av metodikk og forsøk med nye format kan komme heile arkivsektoren til gode.

Til § 6-1. Fylkesrådmannen støtter bruken av omgrepet «analogt arkivmateriale» då dette omfattar fleire lagringsmedium enn papir.

til § 6-2. Fylkesrådmannen ser behovet for at «eldre arkiv» og «avslutta arkiv» er definert i regelverket, og finn definisjonen frå den oppheva arkivforskrifta § 5-1 som klar i den samanheng.

Til § 7-2. Fylkesrådmannen stiller spørsmål rundt omgrepet «ettertid». Tidsaspektet er innforstått så lenge det står «arkivmateriale som skal bevarast» og punkt i): «ta vare på arkivmateriale». Særskilt kommentar til punkt j) der Arkivverket forslår følgjande ordlyd: «Kassasjon: å ta ut og destruere arkivmateriale som ikkje skal bevarast». Fylkesrådmannen forslår følgjande forenkling av ordlyd: «Kassasjon: å ta ut og destruere arkivmateriale». Det er innforstått at ein ikkje destruerar arkivmateriale som skal bevarast.

Til § 8.6. Fylkesrådmannen meiner at det bør kunne opnast for å destruere så lenge organisasjonen kan dokumentere at kvalitetssikringa oppfyller krava i § 8-4, og arkivdepot har godkjent denne dokumentasjonen.

Til ny § 8-8. Før krava i dispensasjonsordninga ligg klart, ønskjer ikkje fylkesrådmannen å støtte forslaget til ny § 8-8 a).

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør kultur og idrett

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 26.08.2019

Riksarkivaren har på høyring forskrift om endring i forskrift 19. desember 2017 nr. 2286 om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver (riksarkivarens forskrift). Høyringa gjeld mindre endringar. Nokre stader er det snakk om justeringar av ordlyd for å tydeleggjere budskapet, og andre stader er gamle definisjonar tatt inn igjen i regelverket.

Fylkesrådmannen ser det som positivt at Arkivverket har ambisjonar om å tydeleggjere budskapet i ordlyden i delar av forskrifta. Samtidig må det seiast at vi frå vår ståstad i fylkeskommunal sektor ikkje kjenner oss igjen i alle problemstillingane og dei faktiske endringane som er foreslått. Vi spør oss også om nokre av endringane i praksis er ei forenkling av ordlyd, og om konsekvensane av ei slik forenkling heilt ut er vurdert. Forslaga ser for ein stor del ut til å ha utgangspunkt i problemstillingar i statleg sektor, utan at dei er diskutert opp mot eventuelle konsekvensar for kommunane.

Høyringa inneheld eit høyringsnotat og eit høyringsmanus. Det er enkelte stader forskjell på teksten i dei to dokumenta. Vi har kommentert der vi meiner det har betydning for meningsinnhaldet.

Høyringssvaret er utarbeidd i dialog med Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane.

Kommentarar til dei ulike forslaga

Til § 1-1 blir det foreslått av «pedagogisk hensyn», «og for å oppnå bedre begrepsharmoni med Arkivforskriften», å endre bokstav f) til: «kassasjonsregler med oppbevaringsfrister og rutiner for bevaring og kassasjon».

Fylkesrådmannen meiner at omgrepet «kassasjonsregler» dekker behovet for regulering av saksområdet, og støttar endringsforslaget. Til omgrepet «plan» kan det også ligge ei forventning om rullering, slik at det er noko ein bør ta omsyn til ved ei evt. endring av ordlyden.

Fylkesrådmannen støtter oppheving av kapittel 9 om mikrofilm, og at «mikrofilm» blir føyd til i opplistinga av ulike medietyper i kapittel 2 (§ 2-6) om «Arkivlokaler og oppbevaring av arkiv», og i kapittel 6 om «Avlevering og overføring til arkivdepot». Mikrofilming er ikkje lenger i bruk i Hordaland fylkeskommune, og vi kjenner ikkje til at det er avleveringsverdig mikrofilmmateriale ved avdelingane eller dei ytre einingane vidaregåande skular, OT/PPT og tannhelse.

Arkivverket har fått fleire førespurnadar om korleis omgrepa i § 2-11 «arkivmateriale som skal langtidsoppbevares» skal forståast og avgrensast frå «arkivmateriale fra avsluttet arkivperiode som ikke er i hyppig bruk». Hordaland fylkeskommune har ikkje erfaring med problemstillinga og meiner teksten er godt formulert slik den ligg føre i dag. Fylkesrådmannen ser derfor ikkje behovet for denne endringa. Det blir ikkje kommentert særskilt om punkt 3 og 4 skal bestå. Skal ein behalde punkta må der ein viser til kapittel 9 i punkt 4. fjernast, då kapittel 9 vert foreslått oppheva. Det er forskjell på tekst i høyringsmanus og høyringsnotat. Fylkesrådmannen meiner at teksten i manuset gjev den beste forståinga av innhaldet.

Arkivverket ønsker å prøve ut alternative framgangsmåtar for å effektivisere overføringa av arkivmateriale frå offentlege verksemder til depot. For å legge til rette for dette, treng Arkivverket ein heimel som opnar for å fråvike avgjerder i riksarkivarens forskrift kapittel fem, som stiller krav til arkivmateriale frå dei elektroniske systema til statlege organ som skal avleverast til Arkivverket for å bli bevart for ettertida. Dei foreslår derfor unntak i §5-3 som legg til rette for å inngå særskilde avtalar med avleverande part om andre måtar å avlevere digital skapt arkivmateriale på, med omsyn til format og metodikk. Det er positivt at arkivverket kontinuerlig jobbar med å effektivisere overføring av arkivmateriale frå elektroniske system frå offentlege verksemder til depot, og Fylkesrådmannen ser behovet for slike unntak. Utvikling av metodikk og forsøk med nye format kan komme heile arkivsektoren til gode.

Kommentar til § 6-1: Fylkesrådmannen støtter bruken av omgrepet «analogt arkivmateriale» då dette omfattar fleire lagringsmedium enn papir.

Kommentar til § 6-2: Fylkesrådmannen ser behovet for at «eldre arkiv» og «avslutta arkiv» er definert i regelverket, og finn definisjonen frå den oppheva arkivforskriften § 5-1 som klar i den samanheng: «Arkiv som ikkje lenger er i bruk for administrative formål (eldre arkiv), og arkiv etter organ som er nedlagde eller har avslutta verksemda si (avslutta arkiv), skal avleverast til arkivdepot».

I samband med endring av § 6-2 meiner vi også det kunne vere relevant å sjå på bestemmelsen om at eldre og avslutta arkiv skal avleverast til arkivdepot når dei er om lag 25-30 år. Kanskje bruksfrekvens er eit meir relevant kriterium for vurdering av avlevering.

Fylkesrådmannen har ingen kommentar til § 6-5.

Kommentar til § 7-2: Fylkesrådmannen stiller spørsmål med om omgrepet «ettertid» er overflødig. Tidsaspektet er innforstått så lenge det står «arkivmateriale som skal bevarast» og punkt i): «ta vare på arkivmateriale».

Særskilt kommentar til punkt j) der Arkivverket forslår følgjande ordlyd: «Kassasjon: å ta ut og destruere arkivmateriale som ikkje skal bevarast». Fylkesrådmannen forslår følgjande forenkling av ordlyd: «Kassasjon: å ta ut og destruere arkivmateriale». Det er innforstått at ein ikkje destruerer arkivmateriale som skal bevarast.

Kommentar til § 8.6: Når det gjeld krav til oppbevaringsperiode for papirarkiv i minimum 6 månader etter at den konverterte versjonen er godkjent av depotinstitusjonen, meiner fylkesrådmannen at det bør kunne opnast for å destruere så lenge organisasjonen kan dokumentere at kvalitetssikringa oppfyller krava i § 8-4, og arkivdepot har godkjent denne dokumentasjonen. Fylkesrådmannen legg med andre ord ikkje vekt på tidsaspektet, men at ein har gode rutinar for kvalitetssikring, testing og godkjenning. Organisasjonen bør sjølv kunne finne ein passande periode for å behalde originalar for kvalitetskontroll basert på erfaringane som ein får med desse rutinane.

Kommentar til ny § 8-8 – «a) Mulighet for å søke unntak fra kravet i § 8-1 tredje ledd»: Digitalisering av arkiv opnar mange moglegheiter til effektiv gjennfinning og publisering, men skapar også utfordringar med omsyn til bevaring. Mediekonvertering med påfølgande kassasjon av papiroriginalen av arkiv frå perioden 1950 til 1990 er det i dag ikkje opna for.

Ei opning for kassasjon av mediekonvertert papirarkiv er avhengig av omfanget av dispensasjonsordninga. Det kan til dømes vere at arkivmateriale kan ha ein spesifikk arkivverdi i sitt opprinnelege format som ein ikkje nødvendigvis ser ut i frå dagens kontekst. Før krava i dispensasjonsordninga ligg klart, ønskjer ikkje fylkesrådmannen å støtte forslaget til ny § 8-8 a).